СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 186. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 10. серпня, 1929. VOL. XXXVII. No. 186. Jersey City, N. J., Saturday, August 10, 1929. THREE CENTS.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН" У ПОЛОВИНІ ДОРОГИ ДО ЕВРОПИ

НА НЬОМУ ВСЕ ГАРАЗД. ПОПУТНИЙ ВІТЕР ДАЄ ЗМОГУ РОЗВИВАТИ СКОРІСТЬ ДО 100 МИЛЬ НА ГОДИНУ. ВЖЕ ПРОЙШОВ ПОЛОСУ ТУМАНІВ.

НЬЮ ЙОРК, 9. серпня. — „Граф Цепелін", що летить з Америки до Европи, увесь час знаходиться в радіотелеграфічному звязку з Америкою й Европою. Значатку Екенер думав летіти через Ньюфонденд, тримаючись північної рути лету, але, лишивши береги Америки, він змінив свій напрям і подався в напрямку на Азорські острови. Отже вибрав більш південну рути.

Пересічно цепелін летить зі скорістю 70 миль на годину, хоч часами розвиває скорість до 100 миль, завдяки гарному попутному вітрови. Біля американських берегів він пройшов полосу густого туману, але це йому не шкодило. Уже в ночі на сьогодня він пролетів половину своєї дороги. Отже видно, що він на багато годин побє рекорд швидкости свого перелету.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ.

ДВОХ РОБІТНИКІВ ЗАБИТО ПІДЧАС ВИБУХУ, 18 ТЯЖКО ПОРАНЕНО.

НЬЮ ЙОРК, 9. серпня. — У макаронній фабриці в Брукліні стався страшний вибух парових кітлів. Вибух зруйнував нижній та перший поверх фабрики, причім було вбитих відразу 2 робітників, а 18 попарених та тяжко покалічених.

200 інших робітників фабрики ледви врятували своє життя, тікаючи з охопленої вогнем фабричної будови.

ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА.

СЬОГОДНЯ ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР СВЯТКУЄ 55-ТИЙ РІК СВОГО НАРОДЖЕННЯ.

ВАШИНГТОН, 9. серпня. — День 55-тьох років свого народження президент Гувер проведе в тісному колі своїх кревних та ближчих друзів. Серед них буде полковник Ліндберг, що тепер гостює в президента.

„ЦАР" БАНДИТІВ.

ТАК ВЯЗНІ НАЗИВАЮТЬ КАПОНІЯ, ЯКОГО ТЕПЕР ПЕРЕВЕДЕНО ДО ІНШОЇ ВЯЗНИЦІ.

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, Па., 9. серпня. — В Голмсбурській вязниці відбував свою річну кару зі своїм помічником відомий чикаговський бандит Капоні. Він був арештований у Филадельфії й засуджений на рік вязниці за тримання зброї при собі.

Тепер несподівано його переведено до иншої вязниці. Думають, що це було викликане підозрінням, що може прийти до бунту в цій вязниці, де тримався дотепер „цар бандитів", як називають Капонія вязні.

ЗБОЖЕВОЛІВ ВІД ГОРІВКИ.

СТРІЛЯВ НА ПОЛІЦІЙНИХ АГЕНТІВ. АРЕШТОВАНИЙ ПІСЛЯ ЗАВЗЯТОГО БОЮ.

ШИКАГО, 9. серпня. — Фармер Вайдер, збожеволівши від випитої горівки, почав стріляти в державного комішенера, коли той вимагав, щоби він вичистив свою фарму від бурянів.

Коли комішенер знову явився з поліційними агентами, фармер почав стріляти в них з кріса, але скоро змушений був слізними бомбами втекти в ліс. Тепер його арештовано, коли він, прийшовши до розуму, вернувся на свою фарму.

ВІЙНА ДІТЕЙ.

ПІДЧАС БІЙКИ МІЖ ДІТЬМИ НА МЕКСИКАНСЬКОМУ КОРДОНІ ВБИТИЙ ОДИН ХЛОПЧИНА.

НОГАЛЄС (Арізона), 9. серпня. — Тут часто відбуваються війки між дітьми мексиканськими та американськими, що жиють по оба бік кордону. Вчора підчас бійки забито 7-літнього хлопчину. Тепер поліція вияснює обставини, при яких була забита ця дитина.

ЗЛОДІЇ НЕ ПРОГАВИЛИ.

ПІДЧАС ВІДЛЕТУ „ГРАФА ЦЕПЕЛІНА" ОГРАБУВАЛИ СЕЙФ ТА ТЕЛЄФОНІЧНІ БУДКИ.

ЛЕЙКГОРСТ, 9. серпня. — Користуючись тим, що увага всіх прикована була до відлітаючого цепеліна, злодії забралися в канцелярію летничого поля й винесі звідти великий сейф, який розбили і забрали з нього 700 долярів. Таксамо вони розбили й ограбили три телефонічні будки, де зі скринок забрали всі „ніклі".

300,000 ДОПОМОГИ ФЛОРИДСЬКИМ ФАРМЕРАМ.

ВАШИНГТОН, 9. серпня. — Федеральний фармерський уряд вирішив асигнувати 300,000 долярів допомоги-позички флоридським фармерам на організацію ними кооперативної продажі своїх продуктів. Перша рата буде видана у висоті 150,000 долярів, яку то суму уряд просить конгрес виасигнувати як найскорше.

ШІСТЬ-МІЛІОНОВИЙ МІСТ.

ЧАРЛЬСТАВН, С. К., 9. серпня. — Тут відкрито новий міст між півостровом Вірджінія та Флоридою. Міст цей один з найбільших в Америці. Коштує він 6,000,000 долярв.

САНДІНА ВИСИЛАЮТЬ З МЕКСИКА.

МЕКСИКО СИТІ, 9. серпня. — Правительство зробило розпорядження про висилку з Мексика бувшого вождя нікарагванських повстанців, Сандіна. Йому було спочатку дозволено проживати в Мексику, але тепер правительство змінило своє рішенкя й висилає його в британський Гондурас.

НЕЛАДИ В КИТАЙСЬКОМУ УРЯДІ.

Китайський міністер фінансів, Сун, подався до димісії, мотивуючи це тим, що великі витрати на армію не дають можливости впорядкувати китайські фінанси. Щоби до цього не допустити, президент Китаю, Кай Шек, старається намовити Суна лишитися далі на своєму становищі.

УКРАВ 1,300 КНИЖОК.

В Еривані (рад. Вірменія) закінчився судовий процес проти директора тамошньої бібліотеки, який за два роки урядування вкрав 1,300 томів книжок і богато дорогоцінних документів. Суд засудив директора на 7 літ вязниці.

ЦЕРКВА ЗАВАЛИЛАСЯ ПІДЧАС БОГОСЛУЖЕННЯ.

В селі Патада, на острові Сардинії, завалилася частина церкви підчас богослужения. Двох людей згинуло на місці, а 14 засипало румовище. Церква побудована в XVII. ст.

ЛИТВА ОБВИНУВАЧУЄ ПОЛЬЩУ ПЕРЕД СОЮЗОМ НАРОДІВ.

Литовський уряд задумує в найближчих днях предложити Союзови Народів обширний матеріял, в якому обвинувачує Польщу в веденню підпольної акції проти Литви.

СМЕРТЬ У ДНІСТРІ.

Корнелія Івасюк із Галича їхала возом, запряженим парою коней, берегом Дністра, щоб напоїти коней. На возі була ще 3-літня дочка Івасюкової Іванна і Брон. Квятковська зі Слобідки (пов. Рогатин). Нараз коні, що вийшли у воду, втратили грунт під ногами. Івасюкова, щоби рятуватися, завернула віз, та коли коні станули на твердім грунті, віз розірвався й усі, що були на возі, впали у воду. На крик потопаючих збіглися люде. Їм удалося врятувати Івасюкову. Донька її та Квятковська потонули. Трупів досі не виловили. Дня 7 липня потонув у Дністрі біля Галича улан Ст. Островський з 4. див. кінноти (Львів), стаціонованої в Галичі. Він купався в забороненому місці Дністра. Тіло Островського виловили.

ПОХОРОН БЛ. П. Е. ЧИКАЛЕНКА.

Панахиду по Чикаленкові відправив о. Мельник дня 24. червня п. р. в каплиці німецької клініки в Празі. Присутні були: ректори всіх трох українських високих шкіл у Чехословаччині, рівнож відпоручники українських культурних товариств на еміграції (Букарешт, Прага, Подебради, Париж, Варшава) та з краю. І українське студентство прибуло на похорон свого великого меценаса з усіх сторін. Підчас панахиди співав український студентський хор з Подебрад. Промов не було (крім промови священника Мельника) жадних виразне бажання покійного, рівнож і вінків не бажав собі покійник. Ще того самого дня перевезено тліні останки Чикаленка до празької крематорії, де на другий день (25-го червня) відбулося спалення покійника, рівнож при участи численних відпоручників від українських високих шкіл, культурних товариств та студенства. На цей раз співав український хор із Праги.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 6. серпня, о годині 12. вночі, помер Іван Костецький в своїм домі під ч. 50—02 88 ул. Елмгорст, Л. А. Покійний, проживши 61 літ, помер на серцеву хоробу, оставляючи жінку і троє дорослих дітей.

Небіщик прибув до Америки 1902 р. з Микулинець у Галичині. Він був 20 літ діяльним членом тов. Запорожська Січ, 117 від. У. Н. Союза в Нью Йорку. Земля Йому пером.

Похорон відбудеться в суботу, о годині 1.30 пополудни, з дому впрост на цвинтар. На похорон проситься прибути знакомих і товаришів.

За Тов. Запорожська Січ:
С. Кучма.

ОБПОЛИ И ОБІКРАЛИ.

Тимко Фуртос, заможніший селянин із Псар (пов. Рогатин), пив у Рогатині в шинку в товаристві 5 знаних там зайдиголов. Після „бенкету" пригідні товариші сказали, що відпровадять Фуртоса додому. Господар згодився, бо боявся сам вертати в ночі у село. Але зараз за містом усі пять вискочили на Фуртоса, затягли йому уста, забрали 50 долярів, капелюх і парасолю та пяного оставили серед дороги. Фуртос повідомив поліцію й вона арештувала Мих. Герасима та Юрка Стожика, а трох инших шукає.

НОВЕ МІСТО НАД ДНІПРОМ.

Радянські часописи повідомляють, що в 1930 році на лівім березі Дніпра напроти Дніпрельстану має повстати новий „міський-осередок", обраховний на 100,000 мешканців. Уряд виасигнує на розпочаття робіт сто мілионів карбованців.

БОРВІЙ У СТАНИСЛАВІВСЬКІМ ВОЄВІДСТВІ.

Борвій, що лютував 7. липня в калуських повіті, вирвав кілька придорожніх дерев у громаді Підгірки та Пійло, уложив телефонічні дроти, а з дому Квфмана в Калуші зірвав дах. У рогатинськім повіті борвій ушкодив три телефонічні лінії. Підчас бурі грім ударив у хату Михайла Бринецького на Могилках (пов. Рогатин) і спричинив пожежу. Огонь перекинувся на будинки шістьох сусідів. Будинки ці згоріли до тла.

ПОВСТАННЯ НА УКРАЇНІ.

„Наша Реч" подає, що український комісар в справах рільництва приказав на основі роспорядку з Москви, що селяне мають залишити собі 40 процентів хліба всього урожаю, а решту віддати державі. Коли урядники комісарства обявили цей роспорядок селянам, то в многих українських селах підняли селяне повстання й убили 30 урядників.

Відділи червоної армії, післані на те, щоб привернути порядок, були привитані стрілами з рушниць, револьверів та буками.

У відповідь на масові повстання селян розстріляли большевики в Одесі двох докторів, братів Хасилевих. З ріжних сторін України вислали большевики до іркутських копалень понад 120 совітських урядників, підозріних у тім, що належали до опозиційної групи Троцького.

ЗАГИНУЛА, РАТУЮЧИ БРАТА.

6-літна Луіза Вилі з Гочинсон, Канзас, забавляючися на подвірю, вчула крики муки свого 9-літнього брата Рея. Хлопчина зачепив руками якийсь звисаючий електричний дріт і електрика не дала йому пустити рук. Дівчина стрясла хлопця з дроту, але підчас сього сама дістала такий удар току, що загинула на місці.

І ЖИДИ ПОКИДАЮТЬ КОМУНІЗМ.

На початку большевицького режіму в Радянськім Союзі було між комуністами аж 10 процент Жидів, переважно на провідних місцях. Пізніше число Жидів в комуністичних кругах постійно зменшувалось і тепер спало на три проценти. Це також вказувалоби на близький упадок комунізму на сході, бо Жиди незвичайно швидко орієнтуються і завчасу втікають від падаючого.

РОБІТНИКИ ЗАКОЛОЛИ НОЖАМИ ТОВАРИША.

Підзьвівські робітники, що йшли до праці, найшли біля стосу цегли давньої цегольні „Филипівка" при вул. Торосевича 5, змасакроване тіло мущини. Ціла голова була покраяна ножами, ліва щока й чоло пробиті. Поліція стверднла, що вбитий — це 20-літній Станислав Завидляк-Козловський, денний зарібник, без постійного місця замешкання. Він ночував по будовах. Поліція вже стверднла, хто вбив Завидляка та сподіється арештувати його. Вбийник мав якісь порахунки із Завидляком і напав на нього ще з одним робітником. Завидляк боронився пальцем та малим ножиком, але безуспішно. Помер наслідком утиливу крови із завданих ран.

АРХИКНЯЗЬ ФРАНЦ ФЕРДИНАНД ХОТІВ СТВОРИТИ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

Недавно появилася книжка про „причини світової війни", зпід пера американського історика Сіднея Бредшова, який є професором новішої історії Европи в Сміт Калледж у Злучених Державах. Багато є там цікавого матеріялу, який в Европі взагалі незнаний, бо цьому професорови вдалося дістати багато офіціяльних документів з архівів Габсбургів. Знаходимо там також цікаві інформації відносно України.

Так, Франц Фердинанд хотів створити велику імперію від Балтійського аж до Чорного моря. Ця імперія малаби була обнимати старе Королівство Польське, Литву та Україну. Ця держава мала бути дідичною монархією династії, яку мав заложити Франц Фердинанд. Між проектованою польсько-українською державою, королівством чесько-мадярсько-сербським і німецьким цісарством, мав бути заключений вічний воєнний та господарський союз. Цей плян мав акцентувати також німецький цісар Вільгельм II., чим зискав собі прихильність княгині Софії з Гогенбергів, яка чуласа дуже упосліджености на віденськім дворі. Однак сараєвський атентат перекреслив всі рахунки Франца Фердинанда та Вільгельма II.

АНГЛІЯ РОЗБИВАЄ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ РЕПАРАЦІЙНОГО ПЛЯНУ ЙОНГА

СНОВДЕН УЛЬТИМАТИВНО ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАДОВОЛЕННЯ ВИМОГ АНГЛІЇ. В ПРОТИВНОМУ РАЗІ ГРОЗИТЬ ПОКИНУТИ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ГАГА (Голяндія), 9. серпня. — Ультимативна вимога Сновдена змінити спосіб розпределення репараційних сум, які має сплачувати Німеччина згідно з пляном Йонга так, щоб Англія одержувала більшу суму, може привести до розбиття всієї конференції. Проти вимоги Сновдена гостро виступають особливо Франція та Італія, заявляючи, що коли почати знову переглядати плян Йонга в деталях, тоді багато инших держав збільшать свої вимоги й тим завалять увесь плян.

Сновден уперто стоїть на своїй, й говорить, що він не піде дальших переговорів, поки не одержить задовольняючої відповіди на своє домагання. Він говорить, що згодиться на плян Йонга лише тоді, коли й Англія одержить від Німеччини ту суму репарацій, яку вона мусить сплачувати Америці як воєнний борг.

Така вимога Сновдена поставила всю конференцію в безвихідне становище. Члени конференції сподіваються, що англійська громадська опінія не буде підтримувати цієї ультимативної вимоги Сновдена, щоб Англія не взяла на себе відповідальности за розбиття конференції та за міжвропейські непорозуміння. Покищо всі переговори стримані.

ЕВАКУАЦІЯ НАДРЕНІ.

ПОЧАЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЕВАКУАЦІЇ НАДРЕНІ З ВІЙСЬК АНТАНТИ.

ГАГА (Голяндія), 9. серпня. — В той час, як праці фінансової комісії репараційної конференції затримані ультимативною заявою Сновдена, роботи політичної комісії йдуть з успіхом. Після обміну думок Штреземана та Бріяна зприводу евакуації Надренї вибрано спеціяльну підкомісію, яка розробить технічну сторону звільнення з антантських військ німецьких земель.

СНОВДЕНА ПІДДЕРЖУЮТЬ.

ВСЯ ЛОНДОНСЬКА ПРЕСА СТОЇТЬ ПО СТОРОНІ АНГЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ФІНАНСІВ.

ЛОНДОН (Англія), 9. серпня. — Вся лондонська преса без ріжниці її партійної приналежности з похвалою відзивається про становище Сновдена на конференції в Газі. Газети зі задоволенням підкреслюють, що соціяліст Сновден поставив інтереси Англії вище інтернаціональних інтересів, бо так йому говорить його патріотизм.

Преса кличе його твердо обстоювати свої вимоги в інтересах Англії.

НАПРУЖЕННЯ В МАНДЖУРІЇ.

ВСІ ЧЕКАЮТЬ МОЖЛИВОСТИ ВІЙНИ. РАДЯНСЬКІ ЛІТАКИ ЗНОВУ ЛІТАЮТЬ НАД КИТАЙСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ.

ТОКІО (Японія), 9. серпня. — Остаточний розрив переговорів між Китаєм і Росією знову поставив Манджурію перед загрозою війни. Серед населення почалася паніка. Радянські літаки почали знову літати над китайською територією в районі стації Погранична.

Японські громадяне одержали пораду від свого правительства виїхати з Манджурії. Таксамо й російські громадяне одержали інструкції лишити в найкоротшому часі китайську територію. В Харбіні розповсюднюються чутки, що в районі стації Погранична почалися сутички між китайським і російським військом.

СТАРАЮТЬСЯ СКІНЧИТИ СТРАЙК.

ОБИДВІ СТОРОНИ, ПІДПРИЄМЦІ И РОБІТНИКИ, СТАРАЮТЬСЯ ЗНАЙТИ ПОРОЗУМІННЯ.

МАНЧЕСТЕР (Англія), 9. серпня. — Увесь час ідуть безперервні переговори між підприємцями тканель та робітничою лігою в справі припинення страйку 500,000 ткачів. Тепер скликається обопільне засідання представників підприємців та представників робітництва для розвязання конфлікту.

ПОЛЬЩА ВИПРАВДУЄТЬСЯ.

ПОЛЬСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАЯВЛЯЄ ПЕРЕД ЛІГОЮ НАЦІЙ, ЩО ПОЛЬЩА НЕ ВИННА В ЗАМАХУ НА ЖИТТЯ ВАЛЬДЕМАРАСА.

ВАРШАВА (Польща), 9. серпня. — Польське правительство переслало до Ліги Націй обширний меморандум, в якому старається відпекатись обвинувачень проти Польщі, котрі підвигнула проти неї Литва у звязку зі замахом на життя преміера-міністра Вальдемараса. Польське правительство заявляє, що воно взагалі щодо Литви тримається мірної політики й зовсім не інтригує проти Литви.

Після замаху на життя Вальдемараса в травні Литва, зібравши відповідні відомости, внесла свою скаргу до Ліги Націй на Польщу за те, що вона інтригує в Литві проти її правительства й що замах на преміера був організований під впливом польських агентів.

БАНДИТИ ВБИЛИ ОФІЦИРА.

БУКАРЕШТ (Румунія), 9. серпня. — Не зважаючи на те, що румунська армія вже з довшого часу веде боротьбу з бандитизмом у Румунії, бандитські напади не припиняються. Жертвою останнього нападу бандитів став один румунський офіцир, убитий біля Яс, коли він вертався з гуляйки зі знайомими.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at 85 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office at Jersey City, N. J. on March 9, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА!
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.0
На пів року	$ 3.7
На три місяці	$ 2.0

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.0
На пів року	$ 5.0
На три місяці	$ 2.7

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oordet.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ДРУГУ ВАЖКУ

У нюйорському Таймсі стала поміщувати свої спомини про прогибіцію Мейбел Вокер Вилебрендт, що була асистенткою федерального прокуратора й яко така мала нагляд над прогибіційними справами. Розглядає вона в своїм писанню ряд цікавих питань, звязаних з прогибіцією, яка далі лишається найважнішим питанням американської політики, бо не дає спокійно розвязувати других, хочби й пекучіших питань.

В одному уступі свого писання вона подає, що від заведення прогибіції загинуло з рук прогибіційних агентів 135 осіб. Зате з рук пачкарів горівки загинуло 55 прогибіційних агентів, 6 федеральних прибережних сторожів, трох членів відділу для боротьби з наркотиками та 9 митових агентів.

Перечисливши такі жертви війни пачкарів з державними урядниками, пані Вилебрендт питається: Чи потреба єдиного всього для виконування прогибіції? Вона приходить до переконання, що потреба, бо до пачкования горівки беруться люди здесперовані, які не числяться з наслідками, які готові стріляти агента при ревізії, хоча навіть поставлені на суд, вони могли би дістати всього пів року вязниці або сотку долярів гривни. Вона наводить на доказ ряд подібних випадків, у яких пачкарі стріляли на смерть агентів, наражаючися в сей спосіб на кару смерти, тоді як давшися арештувати, могли вийти з легкою кількамісячною карою. З тих фактів вона й робить заключення, що прогибіційні агенти мусять бути зоружені, мусять бути готові до стріляннии за найменчим підозрінням, а тим самим мусять часто стріляти й невинних людей.

Пані Вилебрендт тут зовсім не хотячи наводить дуже гарний аргумент для противників прогибіції. Вони власне се й підносили, що коли торговлю алькоголічними напитками зробити беззаконною, то до торговлі візьмуться люди здесперовані, люди, рішені на всяку крайну можливість, які часто й будуть єю крайну можливість уживати, хоча для неї нема ще нагоди ні потреби. Отсе якраз і є одним з поважних закидів проти прогибіції, що вона притягає до незаконної торговлі цілу масу людий, лакомих на зарібок коштом хочби найтяжчого злочину. На місце напитку, що шкодив тільки алькоголем, прийшла справдішна отрута, а на місце старого кормара, звичайного собі бізнесмена, прийшов часто фаховий злочинець, який у прогибіції побачив нагло спосіб для скорого збогачення.

Я. ДУБ.

ПРОБЛЄМА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

(Оригінальна допись до „Свободи" з Великої України).

Невдовзі минає 11 літ, як у хвилях бурхливої революції відновилась українська соборна державність над Дніпром, у Галичині та на Кубані. Проте доля не судила тоді українській нації запанувати на своїх землях та закріпити Незалежну Соборну Українську Державу від Карпат до Кавказу. Історичні вороги української нації ще раз унеможливили створення української державности та знову поділили наші землі, як то вже було нераз у давній минувшині.

Над Дніпром запанувала большевицька диктатура, яка скувала по рукам і ногам українську націю. І справді вся влада на Совітській Україні належить не радам, які являються лише заслоною для панування большевиків-комуністів, а партійному апаратові, що спірається на армію та на особливі військові відділи Д. П. У. Не треба забувати, що сама компартія України, як також розташована над Дніпром армія та Д. П. У. складається переважно з Росіян та Жидів і лише по части з Українців. Так само цілий державний апарат, усі господарські установи (трести, синдикати то що), профспілки і кооперативи по містах теж у більшости складаються з не-Українців. Тому не дивно, що український народні маси, цебто селяне, робітники, ремісники, службовці та громадянство взагалі, уважають пануючу большевицьку владу на Україні за чужозем ну. Компартія, щоб прихилити на свій бік населення України, вже пять років проводить так звану українізацію України, але совітські службовці та можновладці, навіть такі, як Петровський (такби мовити, президент Української Республики) так і не навчилися української мови. Можна думати, що не засвоять вони нашої мови і за ближчі 5 років, якщо большевицька диктатура ще буде в стані той час потриматися.

Навпаки, там, де українські патріоти мають значний вплив, цебто по школах, ріжних наукових установах, у театрі, кіні та по мистецьких закладах, українська мова вже переважає російську, а українська культурна творчість досягнула досить великого розмаху. Сталося це завдяки нечуваній енергії та невпинній праці тих вірних синів України, що залишилися на батьківщині і в дуже тяжких умовах пролетарської диктатури з усею самовідданістю та самопожертвованням працюють для будучини української нації. Досить помітну ролю у цьому національно-культурному процесі відграє також українська церква. Отже на Великій Україні відбувається подвійний процес росту української культури та розбудови нації. З низу через школу та рідні культурно-просвітні заклади **український національний рух невпинно тисне на большевицьку владу** і примушує її робити все більші уступки. Його вплив поширюється на українську пресу (на Великій Україні нараховується около 10 щоденних газет, понад 50 двотижневих та коло 100 рідних журналів), яка нараховує вже коло 1 мілиона читачів; урядова українізація армії, особливо територіяльної, державного апарату і всіх инших установ не є вільна від цього впливу. Большевицька влада, власне дуже побоюється цього росту та змішення українських національних сил і **намагається запрягти український національно-культурний рух до возу пролетарської державности.** Тому вона не дозволяє українській церкві видавати свої часописи та релігійну літературу, переслідує та закриває українські приватні видавництва і взяла під догляд працю по всіх освітних та наукових установах, включно до Академії Наук.

Звичайно при таких обставинах український театр, література, мистецтво, преса, наука, школа, та церква, позбавлені можливости розвиватися як слід. Тому в колах творців української культури вже роками панує велике невдоволення таким станом і вони всю свою надію покладають на будучину. Тимбільше, що матеріяльні умови їх життя та праці теж дуже тяжкі; вони примушені розкидатися на всі боки, щоб підробити на хліб, а це зле відбивається на їх питомій праці.

Не в кращому стані знаходяться службовці та робітники, бо большевицька диктатура заборонила всякі страйки і через профспілки, які знаходяться в руках партійного апарату, примушує їх годитися на дуже незначну заробітну платню. Так службовці одержують пересічно 35—40 долярів, а робітники навіть 30—35 долярів немало отримують 20—25 долярів місячно. Раніше вони сподівалися, що з часом загальне становище зміниться, що тоді нарешті можна буде зажити людським життям. А тепер вже втратили надію, бо в країні все зростає дорожнеча (совітська валюта падає і за доляр в Харкові та Київі платять вже 3—4 карбованці) як також безробіття, панує нечуваний товаровий голод, жахлива житлова криза та навіть недостача харчових продуктів. Тому тепер по великих містах запровадила большевицька влада хлібні книжки, по яким дають фунт хліба на ідця денно, 1 кільо цукру на душу місячно, так само ½ кіля масла і в обмеженій скількости чай, мясо, олій, тощо.

Сталося це тому, що большевицька влада провадить антиселянську господарську політику і взагалі не дбає про розвій хліборобської продукції. Виявляється це в тому, що всі свої доси невеликі ресурси, які стягуються переважно зі селян ріжними податками, совітський уряд витрачає на фінансування націоналізованої (удержавленої) промисловости, а крім того на підставі хлібної монополії примушує селян-хліборобів значну частину збіжжя відавати державі по дуже низьким цінам, які не досягають навіть передвоєнних. Тимчасом виробництво промислові тепер коштують у два три рази дорожче, ніж це було за царського режиму. Тому селяне неохоче збільшують засівну площу та не в стані дбати про піднесення свого господарства. Характерно, що на Великій Україні засівна площа ще й досі не досягнула передвоєних розмірів. Мало того, за останні роки засівна площа під пшеницею та ячменем навіть зменшилась на пять мілионів гектарів, бо совітський уряд примусово стягав саме-ці хліби для експорту за кордон, а навпаки, засів житом, кукурудзою, бараболею та соняшником збільшився на 4 мілиони гектарів. Таксамо зменшилась засівна площа під вівсом, леном та цукром, збільшилась під просом, гречкою, коноплями та тютюном. Не треба також забувати, що на Україні хліборобство знаходиться ще на дуже низькому рівні, а тому там з гектара збирають всього на всього коло 9—10 сотнарів збіжжя. Цим і пояснюється той факт, що большевицька влада нині не лише що нічого не вивозить за кордон (до війни Україна вивозила що року 40—50 мілионів сотнарів переважно пшениці та ячменю) а ледви в стані прохарчувати міське населення та промислові робітничі центри.

(Дальше буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦП.

Гр. Мих-ий, Сейр, Па. — Прошу доповнити свою допись, подаючи нам: коли Іван Петдій приїхав до Америки? Коли він став членом У. Н. Союза?

— Ти чому нічого не робиш, — питали пацієнта в закладі слабоумних.

— Бо я дурний, — відповів той.

— Алеж і дурні можуть робити, — сказали.

— Так, можуть. Але я ще не є аж на стільки дурний.

БУРЯ.

Від гуків грому світ здавалося валивсь
І небо блискавки сегодня роздирали,
Потоки дощові, збираючись, зливалисъ
І з плюскотом неслись Бог-зна куди в віддаль;
А низько над землею, збившися у гурму,
Як в бурю у степу безкрайому отари,
Повільно мов плили понурі чорні хмари
І темрявою все повили навкруги.
Раптово спів пташок утих, мов обірвались,
Веселих щебетань нігде не стало чути;
В тривожну тишину у мить все було скуте,
Немов хтось обірвав симфонію дивну.
Неначе хижий звір, що вирвався на волю,
Лютуючи, бенкет кріваий свій справляє,
Що лиш живе, впійма, хижацьки розриває
І мчиться у крові, не знаючи куди;
Так із дерев їх плащ прозоро-ізумрудний
Порівали зоби сірість вітер обдирав,
В повітрі ним крутив і ніс, і розвівав,
Глузуючи з нього, то вив, то реготав...
Та хмари розійшлись і буря проминула,
І небо стало знов прозоре і блакітне,
Всміхалося землі. І радісно-привітне
На землю полилось проміння золоте.

П. Т.

В. Кедровський.

1919 РІК

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1919 р.

(41)

Переходячи до розгляду у-
мов, на яких творилася наша
армія в перших хвилях істнування України як держави, та
сатих форм, в які вилилася організація цієї армії, треба відразу зазначити тісне сполучення загальних обставин українського життя того часу й життя самої армії. Підем національного почуття в широких верствах українського громадянства мусів перекинутися і на армію, де він відразу знайшов співголосні струни. Військо прислухується до українського руху, співчуває йому й допомагає, як може. Але не крикичись, негайнож треба зазначити, що те велике захоплення українством, яке проявилося в армії на перших часах серед широких кол несвідомих національно, так би мовити, етнографічних мас українського походженню козацтва, вибухло не тільки завдяки привабливости майже незнайомої їм національної ідеї, а в значній, коли не в більший мірі, й тим загальним соціально-політичним домаганням, які висунуті були тодішнім керівником національного українського життя — Центральною Радою.

Свідомість того, що на У-
країні єдиним ґрунтом для перетворення національної ідеї лике обурення та загострення в життєвий факт є селянство; відносини почасти тому, що він розпочав боротьбу проти нової, викликаної революцією ідеї національного відродження а почасти тому, що цей ґрунт, як більш правий ніж Центральна Рада, тим самим був контр-революційним і хотів припинити хід революції на Україні в її лівогічному розвитку.

Цей факт привів до ще більшої популяризації в масах селянства, проголошених Центральною Радою й, як наслідок цього, привів до думки про необхідність утворення національної армії для захисту здобутків революції.

Перший Всеукраїнський Військовий Зізд числив більш 900,000 організованого українства в російській армії, а третій вже більше 3-ох мілионів. На всіх фронтах у російській армії починається відокремлення Українців. Формуються українські полки, дивізії та корпуси. Іде балачка про заняття всього фронту в межах України українським військом. Створилася велика по сількости українська армія.

Алеж, коли придивитися до внутрішньої організації цієї армії, то треба сказати, що це було, просте сполучення людей, які під впливом часу почували себе Українцями, отже жадного розуміння ідеї українства, навіть тієї прямої користи, яку мусить принести для українського селянства власна державність — серед українського козацтва майже не було. Разом з тим стихійний характер самого процесу викликала надзвичайно великі труднощі в справі формування українських частин, постійні перешкоди з його зпід-ніг національний ґрунт і українське козацтво також почало поволі большевитися.

З моменту большевицького перевороту в Петрограді цей процес набуває надзвичайно швидкого темпу і до часу проголошення большевиками війни Україні з великої української армії мало вже що лишилося і з Київа в січні 1918 р. вийшло тільки біля чотирох тисяч вірного українській ідеї козацтва. Критично тепер оцінюючи цей минулий перший період життя української держави, треба сказати, що годі шукати когось винним в розпаді українського війська. Армія уявляла собою тільки стихійну всього народу і разом з ним майже в одних формах переживала революцію. Це був момент знайомства з цілком новими для народа думками та ідеями, а не момент кристалізації на підставі досвіду власної думки. На перших порах народ пішов за українством, оскільки він знаходив тут щось рідне, щось знайоме, але в більшому він не міг розібратись, не міг зрозуміти всієї ідеї та завдання національно-державного руху. А тому, коли повстали нові, куди простіші й майже, на перший погляд, зрозумілі йому ідеї, то він пішов за ними, не маючи сили й здібности поглянути глибше й вивести заключення до яких дійсних наслідків ці ідеї мусіли привести. Колиж до цього додати, що тоді фронт рушив до долу, тягнучи за собою все ще більше большевизм виривае у зличне військове майно, яке до дорозі передавав тим же селянам, в розумінню народа ідея большевизму зедналася з ідеєю власної користи, яка й вобила більш складні й не маючі таких безпосередніх наслідків ідеї українського національно-державного руху. Нарід в своїй масі схилився до большевизму, не будучи по самій своїй природі большевиком.

Що відбилося на психології всього народу, те ще в більшій мірі мусіло відбитися на психології війська.

Свідомі верстви українського громадянства бачили в большевизмі не життєву ідею, а лише невидану світом спробу перевести кабінетні думки в життя шляхом хочби й остаточної економічної руїни держави. Вони вбачали в большевизмі смертельну небезпеку не лише для ідеї української державности, але й для самого селянства, котре силою обставин мусіло при ближчому ознайомленню з практичними заходами большевизму розпочати з ними тяжку боротьбу для збереження власного господарського життя. Ці ці верстви вирішили припинити всі експерименти на живому тілі українського народу, а тому звернулися за допомогою до Німців.

* * *

— З приходом Німців большевизм було придушено, але не здушено. Нарід знав ще тільки гасла большевизму, тільки показний бік його, але не самий зміст, через те й симпатії до большевизму в народі остались непохитними. Україньські кола добре урахували цей момент і зразуж розпочали широкі заходи до утворення армії. Але в державному житю України зявився новий, сильний і цілком чужий фактор, якому були дорогі не інтереси української держави, а свої власні, а також інтереси спорідненних йому кляс. Це були Німці. Вони не дають Центральній Раді змоги розпочати формування армії, вступаючи в близькі зносини з правими російськими колами, які за всяку ціну хотіли скористувати ціо чужу силу, щоби знову прибрати до своїх рук владу, яку вони мали за часів царя.

(Дальше буде).

Стрільці-паничі з міста.

Перший панич: Як ти пізнаеш, котра качка дика, а котра домашна?

Другий панич: Я вже добре розумію на дичині. Тота качка, до котрої я не можу прибизитися, щоби її застрілити, бо вона злітає, тота дика — а до котрої я так близько прийду, що її застріляю, то домашна качка.

Перший панич: А як ти пізнаеш, котра коза дика, а котра домашна?

Другий панич: Це я також розумію. Домашна коза є тота, котру я раз видів на селі, а дика коза є тота, котрої я ще не видів.

—o—

Син: Що значить слово „метримоні"?

Батько: Се не є слово; се ціле речення.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПО ЗІЗДІ СВЯЩЕНИКІВ.

Чотири роки мучили оо. консультори разом з тайними й явними совітниками еп. Богачевського, щоби скликав загальний зізд священиків, і нічого ні вдіяли. Еп. Богачевський боронився руками й ногами, та стояв уперто при своїм, що йому не потрібна зізду.

Аж ось наче грім з ясного неба поразила вість вістка про загальний зізд духовенства, який має відбутися у Филаделфії дня 1 серпня б. р.

Ніяких запрошень, ніякого ординаріятського розпорядження, а лиш куценьке, на сім стрічок „оповіщення" в „народній" газетці „Католицький Провід".

Загальний зізд усіх священиків, числом 86. це не є бувденна річ. Такий зізд ставиться на рівні з дієцезальним собором, а скликується його з важних причин. Таких причин в гр.-кат. церкві в Америці за час пятилітнього володіння еп. Богачевського набиралося не мало; тож не диво, що загал гр.-кат. духовенства домагався зізду. Один лише епископ не бачив потреби зізду і замість разом зі священиками придумати способи ратования падаючої церкви, став метати на всі сторони екскомуніками й суспензами, щоби тероризувати духовенство й вірних.

Аж по чотирох роках, на поручення з Риму, зважився на зізд. Як бачиться зі самого способу скликання, зроблено се гейби за напасть. Такий загальний зізд усього духовенства повинен бути скликаний в формі поважній, навіть торжественній. Духовенство й народ повинні знати заздалегідь, що епископ приготовляє зізд, веде наради зі своїми консульторами, укладає програму, і т. д. Нема найменшої причини критися з ним перед світом. По скінчених нарадах, по вложенню програми, по назначенню речущя зізду, епископ повинен виготовити до духовенства й вірних відповідний пастирський лист, з поручennям відчитати його по церквах і завізвати вірних до молитов за успішне переведення нарад зізду. Тоді ціла дієцезія зайнтересувалаби зіздом, побачилаби щиру волю епископа в печалитости над добром своєї церкви, шезло би упереження до особи епископа, а збудиласяб в серцях духовенства й вірних надія, що він поправиться, що ситуація йде до лучшого. Через таку сугестію нарід стався би склонний без опозиції приняти рішення, запавші на зізді, ну, й злагодилисяб непорозуміння та усунулось би катастрофу, грозячу гр.-кат. церкві.

Того еп. Богачевський не зробив. Не зробив, бо це не вія, а Рим скликав зізд; бо еп. Богачевському не в голові катастрофальне положення гр.-кат. церкви. Зізд скликано не в ціли санації відносин в дієцезії, а виключно в ціли відчитання „Римського Декрету". Еп. Богачевський завжди був проти зізду, боявся його. І лише тому душилося поміж чотирма стінами на Франклин про „наказаний" зізд, щоби — борони Боже — хто зі священиків не довідався про нього, щоби духовенство не порозумілося між собою. Треба їх заскочити непригotованих. І духовенство відчуло нещирість епископа до зізду й пізнало, що проголошений зізд, це одна велика комедія.

Їхати, чи не їхати? Одні радили, щоби їхати; другі були тої гадки, що шкода часу й грошей на дорогу. Один зі священиків, у відповідь на лист, чи вибирається на зізд, пише так:

„Бажаєте, щоби я відписав по щирости, що я думаю про той зізд та про своє в ньому участь. На це відповідаю словами Назорейського Вчителя: „всує трудишася!" Коли наш многомилостивий владика не хотів посдухати прохання наших священиків перед 4 роками, щоби зібрав нас, як батько своїх синів, на спільні наради тоді, коли можна було зарадити лихови, то тепер, на „розказ свише", ані сам еп. Богачевський, ані консультори, ані каноніки, ані совітники трупа не воскресять. Що за безглуздя гасити вогонь, як хата вже догоряє, й то носячи воду решетом."

Та конець кінцем зіхалося жадну ціну служити москов-ським червоним катам та намовляти своїх читачів коритися в рабстві Москві. Для московських комісарів, підкомісарчуків та для всіх їх поспіхів звичайно не подобається національна свідомість народу, не подобається класова свідомість робітництва та самопомага й розуміння ним свого власного „я". Ім для комуністичних ідей потрібне безкритичне бидло, потрібна череда худоби, отара овець, яка має бігти туди, куди женуть її пастухи, або ведуть барани, чи козли.

Тому большевицькі підкомісарчуки в Америці так нарікають і нападають на „Свободу", бо вона просвіщає маси й виховує їх в дусі національної свідомости, особистої самодіяльности та проявлення власної індивідуальности. Большевицькі підкомісарчуки хотіліб і тут, серед української еміграції, панувати таксамо при допомозі чужинців-зайд, як комуністи панують на Україні. Вони й тут хотіліби в українських організаціях мати комісарями Москалів, Жидів чи Поляків, як, наприклад, на Україні генеральний секретар комуністичної партії є Поляк Косьор. Але одно лихо, що тут нема чекістів, які булиб за тих погоничів, що примушуваліб нашу еміграцію коритися інтернаціональним комісарям з Москви.

Там на Україні большевики при помочі чекістів, розстрілів і катування українського народа порядкують, як самі того хочуть. Там їм вільно посилати українського селянина в Сибір шукати собі земельки, а на плодючу українську землю садити Жидів, Поляків чи яких инших інтернаціональних зайдів. Про це „Свобода" й ніхто инший не сміє навіть пискнуть, бо це, кажуть большевики, така свята воля Москви.

Тому ти, український емігранте, твої національні емігрантські організації, витвір твоєї тяжкої організаційної праці, твоя власна пресa мусять або мовчати, або вихваляти московських комісарів та гуляти під дудку московських поспіхів, підкомісарчуків в Америці. Ти мусиш, український робітнику, мовчати й не обзиватися, коли большевики на твоїх прадідівських землях творять жидівські чи польські, чи які инші кольонії, бо цього хоче Москва. Ти не сміеш ставати в обороні своїх власних земель, свого національного права, бо цього не хоче Москва. Для всіх народів потрібна власна держава, але не для тебе, український робітнику, бо цього не бажає Москва та Варшава. Ось так говорять комісарчуки з Ню Йорку.

Москва й Варшава стараються вбити український національний дух на окупованих ними українських землях, а московські комісарчуки зі „Щоденних Вістей" стараються ту саму роботу перевести тут. Кожен гнобитель, кожен ворог українського народу завжди мав і тепер має своїх поспіхів, які роблять його роботу там, де не може він дістатися до українського народу зі своїми жандармами, катами, та вязницями й шибеницями. Ось таку „почесну" роботу серед нашої еміграції в Америці робить комуністична преса та організації зі своїми агентами.

Щоби приспати боротьбу українського народу за свою державність, большевики кажуть, що лише вони, лише Москва бореться за інтереси українського народу. Отож Москаль, Жид, Поляк, Циган і який хочете инший інтернаціональний зайда має право боротися „за інтереси українського народа", лише Українці самі не мають права боротися за це. Коли ти Українець і хочеш мати право щось говорити в імени інтересів українського народа, то мусиш раніше заприсягнути на вірність московсько-жидівській комуністичній партії й бути ій вірним прислужником та рурою, через яку говорить чужий голос. Тоді вже, будуючи на Україні жидівську республику, циганську комуну, польські національні райони й піддержуючи панування Москалів на цілій Україні, ти будеш „служити інтересам" українського народу, так говорять большевицькі писаки.

Ні, свідомі робітники Українці знають, якими шляхами й з ким їм треба йти, щоби визволити свій рідний край, свій рідний трудящийся нарід з політичного, економічного та взагалі з чужинецького рабства. Шлях цей не той, про який кричать підкомісарчуки, московські прихвостні, а той, який вказує „Свобода" та національні українські організації й провідники.

Ню Йорк, Н. Й.

М. Гнатів.

Заходом Тов. ім. Ів. Франка, від. 372 УНС у Плейнфілд, Н. Дж.

— улаштовується —

ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ (ПІКНІК)

під славним 100-літнім дубом при Old Raritan Road у Плейнфілд, Н. Дж.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО СЕРПНЯ 1929 РОКУ

ПОЧАТОК ЗАБАВИ О ПЕРШІЙ ПОПОЛУДНІ ДО ПІЗНОЇ НОЧІ.

Музика знаменита під управою учителя музики

Добр. Мирона Тимкевича.

Отсею дорогою запрашаємо всенькі українські громадянство з Ровей, Пеліп, Раритан, Ню Брунзвік, Бавнд Брок, Дунелен, Сомервіл, Ньюарку, всі відділи УНС і УРС. — Тов.-ів. Івана Франка зі своїм 100-літній дубом має вже вигоднеє добре ім'я в околиці, просимо отже всіх сусідів о чисельну участь. Забавимося гарно й здорово.

Автомобілями їхати: Park Ave. і Maple Ave., опісля Maple Ave., поприз Country Club прямо до гори на місце забави.

З міста брати Bus No. 22 до останнього пристанку, опісля перейти через Country Club поле до гори через ліс.

УВАГА: Хто збудиться, телефонувати по інформації Plainfield 2688 J. або 2715. 186,190-6

ПОЗІР! НЮ КЕНСІНГТОН, АРНОЛД, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ ДАЄ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО СЕРПНЯ 1929 РОКУ

НА ФАРМІ ПАНІ МЕЙГЕР.

Поч. в год. 1-ій попол. — Музика добірна. — Вступ 25 цнт.

Будуть виступати кандидати американські зі своїми промовами. Будуть, крім смачних закусок і холодних напитків, різні забави і гри. — Отсим є запрошені всі! 184-5

ПОЗІР! НЬЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ БЕНЕФІТОВЕ ТОВ. ІМ. ІВ. ФРАНКА УСТРОЮЄ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО СЕРПНЯ, 1929 РОКУ

В САДУ В. ТИМЧИШИНА В UNION, N. J.

Початок в годині 11-тій рано. Вступ 40 центів.

Вразі дощу Пікнік відбудеться в слідуючу неділю.

На сей пікнік товариство запрошує всіх Українців і Українок місцевих і з околиці. На сім пікніку бувається приймати нових членів до товариства без вступної оплати. Тому хто не належить до товариства буде має нагоду вступити. Це в перше товариство в Ньюарку, котрого маєток доходить до пять тисяч доларів, тому неопущайте нагоди, а вступайте в члени Тов. ім. Ів. Франка. — Проситься членів, аби прибули разом зі своїми родинами на означений час. На пікніку в саду відвіжуєм свіжим воздухом як також будемо мати нагоду побачитися всі разом. На пікніку буде пригравати добра музика, а для тих, що танцюють, є гарна платформа до танців. — За добру забаву і чесну обслугу ручить КОМІТЕТ. 184-6

Дороговказ: Беріть Springfield кару або бос до Irvington Center і переєздіте на другий бос, що має напись Irvington Union Vaux Hall і їдьте аж до 834 Burnete Ave; коло Union Vil School в Union, N. J., і в сих на пікнік.

ПОЗІР! — НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛ. ПАРОХІЇ СВ. АРХ. МИХАЇЛА

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 11. СЕРПНЯ 1929 Р,

(SATURDAY, AUGUST 11, 1929)

В MORRIS COVE PARK в Литовським Парку.

Початок в год. 1-ій пополудни.

На сей пікнік запрошується всіх місцевих і позамісцевих Українців до численної участи.

За добру забаву ручить

186 **Комітет.**

ПОЗІР! ГАРТФОРД І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКОВ СВ. МИХАЇЛА В ГАРТФОРД, КОНН.

— уряджує —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 11. СЕРПНЯ 1929 Р,

В ЛАЙТГАЗ ГРОВ, 24. стація ГЛАСОНБУРІ.

(Литовський Парк)

Початок в год. 2-ій пополудни.

Вступ 35 центів.

На сей пікнік запрашається сердечно всіх до участи.

185-6 **Комітет.**

ЗВІДОМЛЕННЯ.

Дається до відома, що шкільні конференції українських католицьких духовників нью-йоркського округа відбудуться ДНЯ 13 І 14 СЕРПНЯ Ц. Р. В НЮАРКУ, Н. ДЖ., в УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ ПРИ МОРТОН УЛИЦІ, а вже-берського округа в ШАМОКІН, ПА., в УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ ПРИ ШАМОКІН І КЛЕЙ УЛИЦІ ДНЯ 20 І 21 СЕРПНЯ Ц. Р.

Обовязком кождого дякочителя являється по означений час, а місце буде проголошене на зборах. 184,6

ЗА ВИКОНАВЧИЙ УРЯД ТОВ. УКР. КАТ. ДЯКОУЧИТЕЛІВ.

Т. Каськів, голова.

ПЛАЧУТЬ, ЩО НЕ ХОЧЕМО СЛУЖИТИ МОСКВІ.

Нюйорські большевицькі „Щоденні Вісти" мало не тріснуть, так плачуть та зі шкіри пнуться, лаючи „Свободу" за те, що вона не хоче за жадну ціну служити московським червоним катам та намовляти своїх читачів коритися в рабстві Москві. Для московських комісарчуків та для всіх їх поспіхів звичайно не подобається національна свідомість народу, не подобається класова свідомість робітництва та самопомага й розуміння ним свого власного „я". Ім для комуністичних ідей потрібне безкритичне бидло, потрібна череда худоби, отара овець, яка має бігти туди, куди женуть її пастухи, або ведуть барани, чи козли.

Тому большевицькі підкомісарчуки в Америці так нарікають і нападають на „Свободу", бо вона просвіщає маси й виховує їх в дусі національної свідомости, особистої самодіяльности та проявлення власної індивідуальности. Большевицькі підкомісарчуки хотіліб і тут, серед української еміграції, панувати таксамо при допомозі чужинців-зайд, як комуністи панують на Україні. Вони й тут хотіліби в українських організаціях мати комісарями Москалів, Жидів чи Поляків, як, наприклад, на Україні генеральний секретар комуністичної партії є Поляк Косьор. Але одно лихо, що тут нема чекістів, які булиб за тих погоничів, що примушуваліб нашу еміграцію коритися інтернаціональним комісарям з Москви.

Там на Україні большевики при помочі чекістів, розстрілів і катування українського народа порядкують, як самі того хочуть. Там їм вільно посилати українського селянина в Сибір шукати собі земельки, а на плодючу українську землю садити Жидів, Поляків чи яких инших інтернаціональних зайдів. Про це „Свобода" й ніхто инший не сміє навіть пискнуть, бо це, кажуть большевики, така свята воля Москви.

Тому ти, український емігранте, твої національні емігрантські організації, витвір твоєї тяжкої організаційної праці, твоя власна пресa мусять або мовчати, або вихваляти московських комісарів та гуляти під дудку московських поспіхів, підкомісарчуків в Америці. Ти мусиш, український робітнику, мовчати й не обзиватися, коли большевики на твоїх прадідівських землях творять жидівські чи польські, чи які инші кольонії, бо цього хоче Москва. Ти не сміеш ставати в обороні своїх власних земель, свого національного права, бо цього не хоче Москва. Для всіх народів потрібна власна держава, але не для тебе, український робітнику, бо цього не бажає Москва та Варшава. Ось так говорять комісарчуки з Ню Йорку.

Москва й Варшава стараються вбити український національний дух на окупованих ними українських землях, а московські комісарчуки зі „Щоденних Вістей" стараються ту саму роботу перевести тут. Кожен гнобитель, кожен ворог українського народу завжди мав і тепер має своїх поспіхів, які роблять його роботу там, де не може він дістатися до українського народу зі своїми жандармами, катами, та вязницями й шибеницями. Ось таку „почесну" роботу серед нашої еміграції в Америці робить комуністична преса та організації зі своїми агентами.

Щоби приспати боротьбу українського народу за свою державність, большевики кажуть, що лише вони, лише Москва бореться за інтереси українського народу. Отож Москаль, Жид, Поляк, Циган і який хочете инший інтернаціональний зайда має право боротися „за інтереси українського народа", лише Українці самі не мають права боротися за це. Коли ти Українець і хочеш мати право щось говорити в імени інтересів українського народа, то мусиш раніше заприсягнути на вірність московсько-жидівській комуністичній партії й бути ій вірним прислужником та рурою, через яку говорить чужий голос. Тоді вже, будуючи на Україні жидівську республику, циганську комуну, польські національні райони й піддержуючи панування Москалів на цілій Україні, ти будеш „служити інтересам" українського народу, так говорять большевицькі писаки.

Ні, свідомі робітники Українці знають, якими шляхами й з ким їм треба йти, щоби визволити свій рідний край, свій рідний трудящийся нарід з політичного, економічного та взагалі з чужинецького рабства. Шлях цей не той, про який кричать підкомісарчуки, московські прихвостні, а той, який вказує „Свобода" та національні українські організації й провідники.

Ню Йорк, Н. Й.

М. Гнатів.

ПОДЯКА.

Я нижше підписаний, член відділу 253 УНС, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділенне мені запомоги з фонду запомогового в сумі $75, як рівнож і місцевому товариству ім. І. Франка за запомогу з місцевої каси в сумі $120.

Юрій Ніщук,

член від. 253 УНС,

Луллов, Масс.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ТА КОЖДА УКРАЇНКА ТИ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

„Я СЕ ЗРОБЛЮ"

Памятаю, як на першім Конгресі „Обєднання" у Филаделфії всі делегати одноголосно приняли резолюцію в справі заложення Українського Банку в Америці. Було захоплене справою. Коли прийшлось закладати банк, то вирнуло питанне, хто має дати гроші на його заложенне. Пробували всюди, а ніхто не хотів зрозуміти, що се він сам має заложити гроші на український банк.

Найновіший проект створити нашу силу в стейті Аризона. Які пречудні виглядн: Земля найплодовитша в світі, буде родити навіть з малим накладом праці. Перевіз залізницею менше ніж за половину ціни. Пулман до спанни безплатно. Готель в Аризоні даром. Автобуси для оглядання стейту і землі через 4 дні до розпорядимости. Нагода оглянути майже половину Америки, відсвіжити свої сили, навчитися чогось такого, що на ціле життє буде мати вартість, бо „не візьме розбійник, огонь не спалить, . . .

А можливість? Ви читали, як американський сенатор зі стейту Ню Йорк, Вагнер, поіхавши минулих вакацій до Німеччини, сказав у своїм рідним місточку, що в Америці кождий має нагоду до найвисших осягів. Сам Вагнер приїхав до Америки малим хлопцем з Німеччини і став сенатором в Америці.

Візьмім порівнанне: Колиби кождого року зі сто американсько-українських громад переселилося лише по десять родин до стейту Аризони, то за десять літ буде там 10,000 українських родин-господарів. Беручи кожду родину лише по 5 душ, буде там без ніякого труду 50,000 Українців. Нехай лише половина з них голосує, то-маємо 25,000 українських голосів в одним округі. Се справжня політична сила. Вистарчить лише сказати тоді: Нашим кандидатом до Конгресу у Вашингтоні є Американець українського роду. І маємо конгресмена без ніякої агітації. А колиби ми, так розпоряджали силою 50,000 голосів, безперечно, що можемо виставити свого кандидата на сенатора до Вашингтону. І легко відвести побіду, при добрій організації. Чи се не будаби користь для Українців?

Однак, як все, так і тепер, виринає питанне: Хто то має зробити? „Ніхто инший, лише я" — нехай скаже кождий читач. І нехай сейчас робить приготовання поіхати до Аризони на оглядини землі. А за собою нехай тягне свого сусіда, свого краяна, свого знакомого. До його 60 долярів хтось докладає ще більше, і не боїться втрати. А оглянути половину Америки за ті гроші ще й мати вакації, то се втрата? Хто купить землю, тому гроші зверпуться. Землю забезпечується перед зниженою на вартости: Колиби ціна впала, господар може дістати повну вартість.

Не чекайте, аж хтось другий за Вас зробить роботу, котру ви маєте робити. Кажуть „Я СЕ ЗРОБЛЮ!" і голосіться сейчас на першу виправу для 10-го вересня. (Огол.)

Д-р Семен Демидчук,

управитель українського відділу Аризони Модел Фармс, 30 East 7th Street, New York City.

В СВОЇЙ ХАТІ СВОЯ ПРАВДА

А чи Ви вже подумали, щоби купити свій власний дім та дати своїм дітям гарне і здорове мешкання?

Чи Ви дальше будете платити ренти чужим, — а відтак на старі літа останетесь без захисту?

Для Вас і Вашої родини можу продати найкращі доми в Асторії і околиці після цін теперішнього часу.

Зайдіть оглянуте і переконайтеся. — Порада даром.

МИХАЙЛО ГАЛАН

LICENSED BROKER

31-86 — 4th AVENUE, ASTORIA, L. I.

Tel. RAVENSWOOD 2574.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД УБРАНЬ

— поручає —

поручає на сезон весняні убрання для мущин і хлопців.

ПАЛЬТА ВЕСНЯНОЇ МОДИ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ.

Прийдіть а побачите мій великий вибір.

ONDRIS CLOTHING CO.

113 AVE. A, при 7-мій ул. NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORCHARD 1667

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАЄМО по значно зниженій ціні ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ДО АМЕРИКИ спроваджуємо жінок і дітей навіть до тих, що не мають горожанських паперів на підставі нового закона.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СВОЇХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та перміти.

ПРОДАЄМО ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та різні бізнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу 298—

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Ейвю А), NEW YORK, N. Y.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ!

ЛІЧЕНІ НОВИМИ МЕТОДАМИ ОСТРІ І ХРОНІЧНІ ХОРОБИ

(Скорі і певні результати)

Порадується Dr. ZINS-а сей час, коли терпите на: Сліпні, Кровні і Нервові Хороби, Катарові і Хронічні Опухрс, Загальне Осабленнн, Нервове знеччнненне Болі головн, Умову депресію і Заворотн, Побільшені Гланди Хороби Легких і Бронхітіс, Носові, Горлані і Астматичні недомагання, Жолудкові і кишкові Хороби, Ревматизм, Сціятика, Лумбаго і Невралгія. Коли ви хорі, я можу помочи вам. Оглядаю кождого пацієнта особисто і довірочно. 112—

(СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКІ ЦІНИ)

Лабораторичні тести, егзамінація крови, X-Rays

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-ою Ейвею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечером в неділі від 9-тої рано до 4-тої пополудни.

ВАЖНЕ ДЛЯ П. Т. УЧИТЕЛІВ РІДНИХ ШКІЛ!

Кождий учитель Рідної Школи повинен інтересуватися і студіювати методику української мови, а свое знання використувати при навчанню того предмету в школі.

Поручаємо П. Т. Учителям отсі нові підручники методичні:

1. Д. Заклинський: **МЕТОДИКА СТИЛЮ** для всіх шкіл з додатком практичних задач (Методика письменних виробів) ..... 75 ц.
2. М. Матвійчук: **МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК** до навчання перших початків українського письма ..... 75 ц.
3. Д-р Кость Кисілевський: **МЕТОДИКА** правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учит. звання ..... 60 ц.

Новинсші книжки можна замовляти у Свободі:

"SVOBODA"

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ
СВЯТОГО ОТЦЯ МИХАЇЛА
предкладає свої лікарства на слідуючі слабости

РОСТИТЕЛЬ ВОЛОСЯ Д-ра КЛАРА
Гарантуємо, що зупинить порщі, застановить випад волосся і обновить новий ріст волосся на лисині. Пробна бутелька $3.00.
МАСТЬ на егзему, лишаї і пришє на тілі Пачка $2.00.

КРЕМ І МИЛО ДЛЯ КРАСИ ЛИЦЯ
від прищів, угрів, весняних, морщин і слідів після. В пару днях лице молоде, чисте і гарне в женщин і мущин. Ціна $1.25.

КРАСКА НА СИВЕ ВОЛОССЯ
всіх кольорів. Незшкідливий. Бут. $3.00.

УСУНЕННЄ ВОЛОСЯ. Без бритви усуває волосся сейчас. Незшкідливий і чистого у мущин і жейщин. $1.00.

СКЛАД ЛІЧНИЧОГО ЗІЛЛЯ І КОРІННЯ для женщин і мущин на внутрішні слабости та перестуду, жолудок і нечисту кров. Пачка $2.
ПІГУЛКИ НА СОЛІТЕРА І ГЛИСТИ, (їх признаки) брак апетиту, тягість у грудях, нудна на помяти. Ціна $5.00.
РЕВМАТИЗМ. Натирання ревматизму, ломання тіла, рук, ніг і крижів. Бутелька $2.00.
БАЛЬЗАМ НА КАТАР ЖОЛУДКА, гази, вдуття, регулює і чистить жолудок. Бутелька $2.00.
БАЛЬЗАМ ТОНІК, чистить і будує кров, дає силу і апетит. Бут. $2.00.
БАЛЬЗАМ НА КАШЕЛЬ, простуду, хрипку і задих. Бут. $2.00

Кромі наведених лікарств, приготовляємо лікарства на рижні другі слабости для мущин, женщин і дітей. Пришліть гроші на лікарство, яке хочете, а ми сейчас вишлемо його. ПИШІТЬ ПО КАТАЛЬОГ НОВИХ ЛІКАРСТВ БЕЗПЛАТНО. Пишіть ясно за вашу слабість. Лікарства посилаємо всюди. Гроші і письма адресуйте: 286—

ST. MICHAEL MEDECINE CO.
BOX 797, Dept. S. W., CHICAGO, ILL.

ДРУКАРНЯ
У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як: СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.
"SVOBODA"
31-33 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВАМ ОПЛАТИТЬСЯ РОБИТИ З НАМИ ІНТЕРЕС. — ЧОМУ?
БО МИ Є ТОЧНІ, УСЛУЖНІ І МАЄМО
НАЙБІЛЬШИЙ
ВИБІР РЕКОРДІВ
Columbia

ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА.
27181F (Лемківський балець (в двох частях.
МАРКО ЖЕЛІЗНИЙ з акомп. ліри.
27180F (Пісня про жовніра (в двох частях.
САМУІЛ ПИЛИП І ЛЕК. ОРХЕСТ.
27179F (Скрипка грає, бас гуде (Далівський танець
ПАВЛО ГУМЕНЮК І УКР. ОРХ.
27178F (Танець по шлюбі (Полька для всіх
САМУІЛ ПИЛИП, ДЖАН КАРЛЯК І ІХ ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА
27177F (Лемківський Штаєр, танець (Жидрамівська-полька

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ.

ОРХЕСТРА БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ, співають: А. Барна і Гелія Козімор.
27162F (Там на луці зелений (Татуню, мамуню, цибуля стуняла.
27160F (На зелені межі, полька (Лемківський танець.
27161F (Одрехівська полька (Обертана з молодим.
27171F (Посвал-Гурагі Овес (Лемківська Тромбля.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон з акомп. орхестри.
27163F (Щаслива (Люлька-файка.
27158F (Було, той нема (Нащ Хаїм щоб здоров
27156F (На Фарми (Брехня.

УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27164F (Запорожець полька (Танець на вигонї.
70014F (Коломия не помяв, танець (Коломийка на весілаю.

ВОЛОДИМИР ДІЛОВ, бас, І О. ЛОТОШИНСЬКА.
27165F (Єднять жінки тай не чує (Танцювала рибя з раком, а (петрушка з пастернаком.

ОРХЕСТРА БРАТІВ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ.
Співають: Андру Верней і Настесія Верней.
27176F (Добра та жена, що мужа (шапув (Згубила Запаску.
ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА. Юстина Мусала, Дорка Петрочко і Тимко Кукар.
27175F (Лемківські Придани, часть 1. (Лемківські Придани, часть 2
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомп. орхестри.
27174F (Голока (Зводини
ОРХЕСТРА БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ.
27173F (Весела музика, танець (Дрібний танець.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
Баріton: Евген Жуковський, Сопран наша Роза Красновська.
27169F (Туга за родинов (Івана Лопушинка.
27159F (Вечерниці, часть 1. (Вечерниці, часть 2
27143F (Кума з міста іпше (Танець мого кума
27140F (Попрявиня в Америиці, (часть 1. і 2.
12" $1.25.
70007F (Укр. Баль в Америиці, ч. 1. (Укр. Баль в Америиці, ч. 2
70009F (Українське Весіляя в Америиці, часть 1. і 2.
о. М. МАРУШАК, тенор.
27157F (Темна нічка, тай не видная (Ой зашила калиновыя
27147F (Помарніла наша доля (О, не забудь.
27153F (Ой не стеаися, хрещатий (барвінку (Журок моя, журо.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомп. орхестри.
27170F (Фіксований чоловік, ч. 1. (Фіксований чоловік, ч. 2.

Пишіть за новим катальогом рекордів. Ми вишлемо його вам безплатно і сейчас. Рекорди висилаємо на С. О. D. до всіх частей світа.

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
96 SECOND AVE., близько 5-тої ул., NEW YORK CITY
DEPT. 3.
ЛІЯ: 6 EAST 14th STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.

П. Ковальчик.

ДВІ ДУШІ.

З великою насолодою в серцю вертаюся в на-все минулі вже часи студентських днів.

Ніколи не зможуть ні солодкі спомини переведених вакацій серед рідних і над все дорогих піль і лісів моєї Лемківщини.

З цих часів залишились спомини й спогади, які сьогодня, на чужині, стають мов на екрані перед очима й служать мені дороговказом або напімненням на нерожевому шляху мойого життя.

І оцей то образ, за який хочу розсказати, вічно нуртує моє серце.

В селі мойому було богато студентів і всі ми товаришували з синами священика й учителя. Ми жили, як рідні брати.

До них загощали на час вакацій, пани, теж студентки, і ми разом зводили веселий час вакацій в гармонії й серед забави. Очевидно, що не обійшлось без романсів і любови.

Часто ходили ми в „Магуру" на прогульку.

Вертаючись, ступали до корчми на скляную пива.

За кождим разом ми стрічали тут одного „пияка", як його всі звали.

Та не був це простий пияк. Щось мов промовляло з нього, що це не звичайний собі пиячина, тимбільше, що иноді його очий був дуже глибокий і зраджував його інтелігенцію. Вбраний він був, хоч в знищеному одягові, по „панськи".

І тепер, горючи цікавістю, хто він такий, запросив я його до нашого гуртка.

Він рад згодився.

На здивования нас всіх, а ще більше на радість, був це перші кляси гуморист, що своїми анекдотами та дотинками забавляв нас знаменито...

Та якось так зійшло нам вкінці я на поважну розмову. Він і тут здивував нас і закасував. Показався дуже образованим і обчитаним.

Ми не могли цього зрозуміти!

Тоді Зоня, гарна блъондинка, студентка фільософії, впявши в нього свої смілі очи, запитала:

„Пане, скажіть, будь ласка, чому ви, така інтелігентна й образована людина, так туряєтесь і дбаєте людям називати себе пияком?"

„Панночко дорога, довга це історія, та відай не інтересна вам".

Тоді ми всі закричали його, і він не боронючись більше, розповів нам свою історію.

„Добре. Скажу вам, але дуже коротко. Я був студентом фільософії вже на четвертому році. Я був сином бідного сільського зарібника. У нас не було поля і батьки мої заробляли в пана, священика, та богачів газдів. В сільській ще школі я вчився дуже добре. Тоді за порадою вчителя й при його помочи дістався до бурси безплатно й зачав свою науку. З часом я вирів, став вже молодцем. В моїому селі був тоді добрий душею й сердцем дідич, а було в нього кілька гарних доньок. В одній я й залюбився, а вона в мені. Ми порозумілися зі собою тайком і вона мала чекати на мене, аж я скінчу фільософію.

„Ви знаєте, мої панство (тут іронічно всміхнувся), що то любов значить! Я робив і працював, щоб перейти всі іспити.

„І тоді, як я найбільше працював, скріплюючи себе вірою в свою любов, родючи в собі гордість, що й я, син бідного зарібника, маю місце в світі і знайшов моральну підмогу в серцю молодої „аристократки" — тоді стрінуло мене маленьке нещастя.

„Ви знаєте, як то всі приятелі й рідня бажають добра своїм панам. Таке саме й тут сталося.

Дівчина, котру я любив, була призначеною її родиною кому иншому. Призначеним для неї був фацет з титулом, не „хлопський син", але міщанин, і то з вищої категорії, щось гейби шляхтич — і забили нам дівчині голову.

А дівчина, як дівчина. Сьогодня любить вас щиро-горячо, а завтра вже все це забуде і в обіймах другого случає його любовних слів — і так у закрутї голови сама не знає, що робить.

„Родина збудила в неї духа аристократки, і вона, забувши нашу розмову й присягу, вийшла замуж, радше сказати за „титул". Всеж то ліпше бути жінкою „доктора", як бідного „бельфера" та ще „хлопа!"

„І мене це заболіло. Не це, що я полюбив її, або що вийшла за другого, але за що аристократичну підлість і нестатість характеру.

І я, як кождий хлоп, дуже вражливий і з глибоким чуттям, взяв це собі дуже в серце й перепав при іспиті.

„А це ще гірше подіялло на мене!

„Я не міг перебороти цього, що зрада дівчини могла злломити мене й стати на дорозі моєї будучности.

„До цього ті, що називались моїми приятелями, стали з мене, глузувати, дошкуловати мені так, що замість додати мені заохоти до праці й забути так, марну річ, вони ще більше давили мене й гнули до впадку!...

„За дівчину більше нічого не знаю... При другому іспиті я знова перепав і так, не буду-чи вже більше підняти без гроша й поради, я зійшов на манівці, як бачите самі, на „пияка".

„І ви, молоді, безжурні тепер, запевне й ваші серця горять цим небезпечним полумям молодечої любови! Вибачуйте мою (Звертаючись до Зоні), бачу, любите цього молодця, що коло вас сидить; а ви, знаю, попадянка, а він — син бідного „хлопа", — та коли любите його, не покидайте його задля роду або титулу. Любов повинна бути вищою від розказів гордовитої родини! В першій мірі пануйте, старайтеся пізнати „душу „хлопа", заки зганете його!"...

І тут, похнюпившись, задумався він. А ми всі, мов неживі, стрімали в собі віддих.

І серед гробової тиші, мов силою вихвані, вирвалися з його грудий оці слова:

Душа „аристократки" ніколи не зрозуміє душі „хлопа!"...

Цих слів я ніколи не забуду! Та сьогодня, пройшовши добрий шмат світа, я вірю в правдивість цих слів.

Душа аристократки ніколи не зрозуміє душі хлопа!

Перт Амбой.

„Ви знаєте, мої панство (тут Перт Амбой, Н. Дж.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

ЕЛИЗАБЕТ,

Збірка на інвалідів.

Зелені Свята мали свій відгук і в нашій громаді, бо на просьбу місцевого пароха, о. Максима Кінаша, підписаний зібрав від парохіян суму $80.00. Тов. Запорожська Січ, від. З У. Н. С., вислало суму $10.00, а Василь Левчик і Роман Слободян доложили по $5.00, що створило суму $100.00.

Зваживши теперішне безробіття та факт, що ті самі люде завжди складають жертви при всяких нагодах, повисшла сума є княжим даром від елизабетських громадян. Гроші вислано до краю через Обединанє.

Зложили слідуючі: В. Левчик і Р. Слободян по 5 дол., П. Глова 4 дол.; по 1 дол.: М. Сокира, Т. Чечель, А. Яєчко, П. Циктор, Ал. Свічич, М. Огар, Т. Поливка, А. Масляк, Г. Пліщика, С. Крепкий, Ю. Радинський, Т. Луняк, М. Сухорський, С. Грабар, С. Шийка, П. Микитюк, Ів. Свічич, М. Фецула, Ів. Жарський, Т. Щерба, Д. Щерба, Д. Палей, М. Лагавський, П. Чечель, Я. Кулик, А. Стефан, А. Пліщка, К. Качуряк, М. Генега, Т. Кулик, І. Ткач, А. Свічичаня, М. Зелінка, Ф. Павук, Я. Красновський, М. Могила, Анастазія Огар, В. Гарбовський, М. Процак, М. Заканич, Мелянія Ткачик, А. Атаманчук, Т. Федаш, Ева Ванца; Анастазія Савка 50 цнт.

Яків Красновський.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Збірка на Бойовий Фонд.

З нагоди імянин п. І. Полбуцького, секретаря „Стрілецького Гуртка" в Шикаго, зійшлися гості. При тій нагоді вони зібрали між собою 11 долярів на Бойовий Фонд УВО. Жертви зложили: М. Чуба, П. Іваньо, Г. Стачняк, С. Куропась, П. Костерка, Г. Сенів, Т. Подола, І. Побуцький, Марія Рудак, Н. Білецький по $1.; Катря Боса і Анна Стасняк по 50 центів.

Гроші вислані до краю через Обединання.

БОФАЛО, Н. И.

Збірка на інвалідів.

На забаві у громадянина М. Бранїцького гості зібрали на інвалідів 6 дол. 50 ц. Пожертви склали: С. Мельник, І. Мелиш, П. Сукмановський, І. Сидоровичч, П. Сторожук і К. Дідур по $1; М. Бранїцький 50 центів.

Гроші вислані до краю через Обединання.

І. Сидорович.

СИРАКЮЗ, Н. И.

Жертва на Скавтів.

Бувший стрілець У. Галицької Армії Гаврило Турківни переслав через Обединання $1 пожертви на висилку українських пластунів до Англії.

АКУШЕРКА
Житомирського Шпітяля для Породіл і Київського Александровського Зайцевського Шпітяля. — Поради і помічь.
Dr. E. SHMULEWSON,
271 E. Broadway, 1st fl. New York
Tel. Orchard 8121

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ до заряду дому вдови або старшої пайни в літах 35—40. Я є вдовець літ 38, маю двоє дітей, дівчина 13, а хлопець 4. Інтересованих прошу слати зголошення на адресу:
W. WASYL,
6 Bethel St., Bristol, Conn. 185-6

ТРЕБА ГРОШЕЙ!
Продамо дешево 7 лотів в куші з кориером, на Лонг Айленд, 10 ц. з Нью Йорку, добрі для малого контрактора; може поставити 3 доми; є вода, газ і електрика. Голосіться на адресу:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ВИШИВАНІ СОРОЧКИ! Продамо 12 сорочок і фартушків жіночих, дуже гарно вишивані по китках на крайовім полотні. Ціна після взору. 50 суконних жупанів жіночих, гарно вишивані, по $5.00 штука. Посилаїте замовлення на адресу: 183-92
UKRAINIAN BAZAR,
170 East 4th Street, New York, N. Y.

ХОЧУ ПРОДАТИ фарму 110 акрів, всі машини, 9 штук худоби, 3 коні, стадо курий, 2 безроги, дім 7 кімнат, 2 барни, гараж, 2 курники і весь збір, який є на фармі. Ціна дуже приступна, продаю з причини непорозуміння в родині. 185-6
STEPHEN MAKITRA,
R. D. 1, Bath, N. Y.

НА ПРОДАЖ новий деревяний дво-фамілійний дім, 4 і 5 кімнат з уліпшеннями, в околиці Greenville, Jersey City. Ціна продажі приступна. Голоситися до властителя під ч. 113 McADOO AVE., JERSEY CITY, N. J. (Top floor). 185-6

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ Воздвеєння Господа Ісуса Христа при 47 Town Евеню, Пассейк, Н. Дж., пошукує первоврядного дяковчителя, котрий дотрафить провадити хор, школу дітей, смичковку-архестру і устроювати концерти. Мусить бути ідейний Українець. Платня після умови, посаду може обняти від 15. вересня, 1929. Зголошуватися на адресу фінансового писаря парохії:
MICHAEL PRIPCHAN
94 Madison St., Passaic, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 174 акри, 50 акрів орної землі, а решта пасовисько і грубий лїс, дім 8 кімнат, стайня і гараж, 2 жерниці, великий сад, при добрій дорозі, почту доносять кождого дня, до стації і міста 1 миля. Продам дешево бо виїжджаю до краю. Ціна $2,500. Голосіться або пишіть до:
M. YAKIMOWICH,
Box 57 a, East Douglas, Mass. 185-7

ДОКТОР МЕДИЦИНИ
НЕОНІЛЯ ПЕЛЕХОВИЧ
ВЕДЕ ЗАГАЛЬНУ ЛІКАРСЬКУ ПРАКТИКУ
307 EAST 10th STREET,
(TOMPKINS SQUARE)
NEW YORK, N. Y.
ГОДИНИ ПРИЙМУТЬ:
від понеділка до пятниці від 6—8 вечер
суботу 11—4 попол.
свята (америк.) 10—1 попол.
Tel. STUYVESANT 4211. 165

ПРОДАЮ ДОМИ
В МІСТІ НЬЮ ЙОРК
Українська Фірма
S. FESOLOWICH & N. KOBZISTY,
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16-

INTERNATIONAL MOVING & EXPRESS CO.
Перевозимо меблї, шина, в Нью Йорку і околиці, а також в подальші місцевости, по найнижших цінах. Голосіться або кличе: 107—
M. ZORAWICK
438 E. 9th ST., NEW YORK CITY
Tel. Stuyvesant 7105.

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ
похоронне заведення в Шікаго отворив Іван Олексенко. Обслуга точна і дуже умірковані ціни. 140—
JOHN OLENEC,
2245 W. Huron Street, Chicago, Ill.
Тел. офісу: West 2056 Тел. домашний Nevada 8585

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2137 W. Chicago Ave
Phone: Brunswick 7767 або 7768.
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ПЕРГУН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
Сидіть гриби в ваших пивницях, шандах, розсадниках, порожних домах, в майнах, в печерах і т. д. Насіння можна набути в нас враз з інформаціями і цінною.
Поспішайте, поки тепло.
HARRY KRAMAR
104 Marconi St., Clifton, N. J.

ВИ БУДЕТЕ ВДОВОЛЕНІ, КОЛИ
купите в нас найновійше ВІКТОР Радіо або ГРАМОФОН, рівнож можна в складі ще богато иншого вирібу. Приходіть або пишіть до Українського Базару. 171-
J. WYSOCHANSKY
BOOK & MUSIC STORE
47 Beacon Street, Newark, N. J.

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Видає акції на 1, 2 і 3 моргечі. Шери продаєть-ся: Preferred шер-$25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться до котрогобудь з повижших урядників: І. Лисак, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; Т. Касько, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядженим абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переправляє спадкові справи; полагоджує старосравні, патентові і прочі справи. 191—

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх горобах
СЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 10—12 127 EAST 84th STREET, 6— 8 межи Park і Lexington Aves. NEW YORK, N. Y.
8 неділі замкнено.

DR. M. SMITH
перенїс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys.
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.
Пишіть до Оциси і Шкіри та гиру по електроплану Патентову Книжку Обі висилаємо, на жадание, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і прищіть нам шкіц і опис до перегляднення чи забезпечити ваші права сейчас.
Найбільші признання, умирковані ціни, скора обслуга, повна 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

ПОКОНАНО РЕВМАТИЗМ
Новий І Уділюваний
Gold Medal Haarlem Oil
Капсулки усувають болї і терпіння, спричинені недоганнями Нирок, Печінки і Мікура. Це не є якесь новітнє медичне відкрите, але ідоме поверх 200 літ лікарство на рижні недоганання. Його приємно брати. В кождій аптиці, в трьох величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожній пудельці.

NEW AND IMPROVED
GOLD MEDAL
HAARLEM OIL
CAPSULES

СТЕФАН І. СВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі окасії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Telephone 540